UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Lxxvj. de ieiunijs q[ua]tuor te[m]po[rum], [et] quare sunt ieiuna[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

Ordinatus prius alijs pferetur.
† Et ita attēdit̄ h tēporis prioritas. ſic xvij. di. §. vlti. ex̄ de ma. et obe. c.j. et alibi excellētia ordinatū. ff. de albo ſcri.l. vlt. ex̄ ꝺ m.a. et obe. per tuas. Archi. ‡ alias ſancta.

a ❡ Seu preſbyterū. De hoc dixi. ſ. lxxiij. diſ. epōrum viij. q.j. licet ergo.
b ❡ Preferre. Ecce hic habes ꝙ prius ordinati preferuntur † alijs, vt in habendis honoribus, et in alijs: vt xvij. diſtinctio. §. hinc. et extra de maio. et obedien. c.j. et lxxiij. di. epiſcoporum. etiā licet poſteriores ſint meliores: non obſtat. xxiij. q̄ōe. iiij. ſicut. viij. q.j. licet. vt ibi notatur: licz ſit argumentum cōtra. ſ. diſt. xvj. ſexta. ‡ ver. prima. Joannes. Hodie ſufficit ſi electus a maiori pte capituli ſit bonus. vt ex̄ de elect. cum nobis. B.

Quibus tēporib⁹. ❡ Hec diſt. diuidit̄ in tres partes: in quarum prima dicitur quādo debent fieri ieiunia quatuor temporum: et hoc probat per ſex authoritates. ſecundū. c. in fi. non tenet: neqꝫ prima pars tertij ca. tenet: ſed ſecunda pars tenet ſm Joan. de fan. Scđa ibi: Primū. Tertia ibi: Nō autem. Joan. de fan.

❡ Caſus. Supra facta eſt mentio de quatuor tēporib⁹: et ideo Gra. ſupponit diſtinctionem. lxxvj. in qua primo oſtēdit qn̄ quatuor tempora ſunt celebranda: ⁊ vnde originem habuerunt. Addit etiā ꝙ inter paſcha et pentecoſten non ſunt ieiunia indicenda: nec genua flectenda.

c ❡ Quibus temporib⁹. In hac diſt. lxxvj. agit magiſter de temporib⁹ ieiuniorum. Oſtendit etiam diuerſas origines eorū. Poſtea ponit differētiam inter nos et hebreos in computatione menſium. ‡ Oſtendit etiam ꝙ non ſit ieiunandum a paſcha dñi vſqꝫ ad pentecoſten: nec eſſe flectenda genua. †

‡ vt. ſ. e. ieiuniū.
† vt. ſ. e. ſcire. et ca. ſeq.

Ieiunium. ❡ Caſus. Queſiuit Benedictus eps a Calixto quotiens quatuor tempora eſſent in anno celebranda: qui reſpondit dicens ꝙ hactenus ter celebrata fuerunt: ſed melius eſt vt quater in anno celebretur ſolenne ieiunium: ad inſtar quatuor temporum

hebdomade et ſabbati ieiunio circa veſperas ipſas ordinationes nouerint celebrandas: nec cuiuſlibet vtilitatis cauſa, ſeu preſbyterum[a], ſeu diaconē his preferre[b] audeāt q̄ ante ipſos fuerint ordinati.

❡ Diſtinctio.lxxvj.

Quib⁹ tēporib⁹[c] ieiunia celebrāda ſint, Calixtus papa determiat ſcribēs Benedicto epo.

❡ Quibus temporibus ieiunia celebrentur.

Ieiunium qđ ter in anno apud nos celebrare didiciſti, cōueniēti⁹ nūc ꝑ quatuor tēpora fieri decernimus: vt ſicut annus per quatuor vol uitur[d] tēpora, ſic ⁊ nos quaternū ſolēne agam⁹ ieiunium per quatuor anni tēpora.

Itē ex ꝯci. Magū. De eodē.

Conſtituimus[e] vt quatuor tēpora anni ab oībus hoīb⁹ cōmuni ieiunio obſeruent̄. i. in martio hebdomada prima, in Junio ſecunda, in Septēbri tertia, in Decēbri q̄rta. Item ex cōcil. Saleguſte habito. ❡ De eodem.

De ieiunio aūt quatuor tēpoꝝ hāc certitudinē ſtatuim⁹, vt ſi calēde Martij[f] i q̄rta feria ſiue antea euenerit, eadē hebdomada ieiunium celebret̄. Si autē calēde Martij in quintā feriam aut in ſextam aut in ſabbatū diſtendātur, in ſequentē hebdomadam ieiunū differat̄. ❡ Sili quoqꝫ modo ſi calēde iunij[g] in q̄rta feria aut ante euenerint, in ſubſequēti hebdomada ieiunū celebret̄: ⁊ ſi in quinta aut in ſexta feria aut in ſabbato ꝯtigerit, ieiunū, in tertiā hebdomadā reſeruet̄. ❡ Et hoc ſciēdū[h] eſt ꝙ ſi quando ieiunū menſis iunij in vigilia pentecoſtes ſecundū predictā regulā euenerit: non ibi celebrandū erit: ſed in ipſa hebdomada ſolenni pentecoſtes: q: vigilia ſimul ⁊ ieiuniū celebrari[i] non debent: ⁊ tūc ꝓpter ſolēnitatem ſancti ſpirit⁹ diacones dalmaticis induantur: ⁊ alleluia decantetur: ⁊ flectamus genua, non dicatur.

❡ Eodē modo de ſeptimi mēſis ieiunio conſtitutū eſt: vt ſi calēde Septēbris in quarta feria euenerint, aut antea: in tertia hebdomada ieiunium[k] celebretur: et ſi in q̄nta aut ſexta aut in ſabbato contigerit, in q̄rta hebdomada ieiunādū erit. ❡ In Decembri[l] vero illud obſeruandum erit, vt in proximo ſabbato ante vigiliam Natalis dñi celebretur ieiunium: quia ſi vigilia in ſabbato euenerit, ſimul vigiliā ⁊ ieiunium, celebrari non conuenit.

Ex cōtra Urban⁹. ❡ De eodē.

Statuim⁹ etiā vt ieiunia quatuor tēpoꝝ hoc or-

anni, per que voluitur annus.
d ❡ Voluitur. Lex tamen in eſtatem et hyemem annū diſtinguit. ff. de aqua quotidiana et eſtiua. l.j. §. hoc interdictum.
e Conſtituimus. Hoc cap. eſt abrogatum.

Annus eſtate et hyeme diſt.

De ieiunio. ❡ Caſ⁹. Hoc cap. hꝫ duas partes. Prima eſt abrogata: q: non habet locum quod in ea dicit̄. Secunda eſt autentica, vbi dicitur ꝙ ieiuniū eſtiuū celebrandū eſt in prima hebdomada poſt pentecoſten: in quo tempore diacones dalmaticis induantur et alleluia cantet̄: ſed genua non flectimus. Jeiunium vero autūnale celebrat̄ in ſeptēbri in tertio die mercurij ſeptēbris cōputando a prima die mercurij eiuſdem menſis. Hyemale autē ieiuniū celebrandum eſt in menſe decembri ante vigiliam natiuitatis domini. Secunda ibi: et hoc ſciendum.
f ❡ Martij. Nō ſ. primo m. i. ſeptiana q̄dragesime.
g ❡ Junij. Nec hoc ſemp, imo in ſeptiana pētecoſtes.
h ❡ Et hoc ſciendū eſt. Qđ ab hinc dr, manet imutatū ſuperiora ꝑ ſequētem canonē mutantur, ſcꝫ ſtatuim⁹: ⁊ ita vtile non vitiat̄ ꝑ inutile, ſ. ix. diſ. ſi ad ſacras. Lau.
i ❡ Celebrari. Cedit ꝙ in ieiunio minus dignū digniori: arg. ff. de mino. verꝫ. §. vlt. ex̄ de cōſe. eccle. vel alta. c. qđ in dubijs. Et eſt ar. ꝙ ſi feſtū alicuius apl'i die lune euenerit, ſabbato vigilia ieiunāda eſt: q: ieiuniū ⁊ dñica ſimul ꝯcurrere non pñt. ex̄ de obſer. ieiu. c.j. Ar. ſ. ex̄ de ꝟb. ſig. q̄ſiuit. Lau.

Jeiunia quatuor tēpoꝝ.

k ❡ Jeiuniū. ſ. de conſe. di. iij. quoniam.
l ❡ In decēbri. Prima quadragene ſeruat ieiunia veris. Pneumatis hebdomada ſeruare ſecunda iuberis. Tertia ſeptembris cultū fert mercuris † iſtū. Sabbata ⁊ ſeieiunent vigilem preeuntia chriſtum. Lau.

† Natiui caſ ⁊ femi nini generis.

Statuimus. ❡ Caſus. Hic recte continet̄ in quib⁹

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

temporibus ieiunia quatuor temporum ſunt celebrāda: et corrigit ꝛ emendat illud.c.ſtatuimus. ꝛ primam partem illius cap.de ieiunio.
a ¶ In ſeptembri.ſm diſt.c.ſuperioris in fi.
Situr. ¶ Caſus. Docet Leo ꝙ poſt.l.dies letitie computādos a die reſurrectionis quos in honorem dn̄i celebrauimus indicitur ieiuniuz: vt ſi quid per abūdantiam letitie deliquim⁹, abſtinentia ieiunij caſtiget.
Huius. ¶ Caſus. Ex doctrina ſancti ſpiritus conſtitutuz eſt vt quaternū ieiunium celebretur in quatuor tēporib⁹ anni, ſcꝫ in vere, et eſtate, ꝛ autūno, et hyeme: ad inſtar quatuor elemētorū, et quatuor cardinum mundi: et quatuor euangeliorū. Et primū eſt ieiuniū in quadrageſima. Secundū ſcꝫ eſtiuū poſt pentecoſten. Autūnale eſt in ſeptembri, hyemale in decēbri.
¶ primū. ¶ Hec eſt ſecunda pars hui⁹ diſt.in qua dicitur vnde habuerunt ortum ieiunia iudeorum, qui aliter cōputāt ꝙ̄ nos. Io.de fan.
¶ Caſus. Iſte.§. reſpicit illud.c.ordinationes.ſ.lxxv.diſtinct. in quo facta eſt mētio de primo menſe, quarto, ſeptimo, et decimo. Et dicit Gra. ꝙ debemus ibi intelligere primuz menſem et ceteros ſm computationem noſtram, ꝛ non ſcđm computationē hebreorum: apud quos aprilis eſt primus menſis: quartus iulius: ſeptimus october: et ianuarius decimus. Sed romani olim primum menſem dicebant martium: nunc vero ianuarium. Preterea quare hebrei ieiunabant in auguſto, qui eſt eis quintus menſis, rationem aſſignat zacharias in ſequenti ca.
b ¶ Primum. Accipe in ſuperiori diſt.c.vlt.
Ieiunium. ¶ Caſus. Hoc ca.diuiditur in tres partes. In prima ponit Hiero. verba zacharie vbi dicitur ꝙ hebrei ieiunāt in quarto, quinto, ſeptimo, et decimo menſe: et oſtendit ꝙ latini expoſitores hunc locum varijs modis expoſuerunt et diſſonantibus. In ſecunda parte ponit multiplices cauſas quare ieiunant iudei in predictis menſibus. In tertia parte primo exponit verba zacharie ſm literam: poſtea ſm anagogicuz intellectum. Secunda pars incipit ibi: cogimur. Tertia ibi: hoc igitur eſt omne. et ꝟba ſunt prophete vſqꝫ illuc, hoc loco. et qđ dicitur ibi: quarti ꝛc. ſubaudit menſis. Hoc loco. ꝟba ſunt. hie.

Itur poſt ſancte letitie dies quos i honorē dn̄i celebrenk. Primū in initio q̄ddrageſime. Secūdū i hebdomada pentecoſtes. Tertiū ꝟo in Septēbri[a]. Quartū in Decēbri more ſolito fiat. Itē ex ſermone Leonis pa. De eodē.

Itur poſt ſancte letitie dies quos i honorē dn̄i a morte reſurgentis ac deinde aſcēdentis exegim⁹, poſtqꝫ acceptum ſancti ſpirit⁹ donū ſalubriter ꝛ neceſſarie conſuetudo eſt ordinata ieiunij: vt ſi q̇d forte inter ipſa feſtiuitatꝫ gaudia negligēs libertas et licētia immoderata p̄ſumpſerit, hoc religioſe abſtinentie cēſura caſtiget. Item. ¶ De eodem.

Huius obſeruantie vtilitas fratres dilectiſſimi in eccleſiaſticis precipue eſt conſtituta ieiunijs: que ex doctrina ſancti ſpiritus ita per totius anni circulum diſtributa ſunt, vt lex abſtinentie omnibus ſit aſcripta tēporibus. Si quidē ieiunium vernū in quadrageſima, eſtiuuꝫ in Pēteco ſte, autūnale in mēſe ſeptimo, hyemale in hoc qui eſt decimus celebremus, intelligētes diuinis nihil vacuū eſſe preceptis: et verbo dei ad eruditionem noſtrā om̄ia elemēta ſeruire, dū per ipſi⁹ mundi cardines quaſi per quatuor euāgelia inceſſabili tuba diſcim⁹, qđ et predicamus ꝛ agimus.

Primū[b] ꝟo mēſem, quartuz, ſeptimū, ꝛ decimū, nō hebreorum ratione, ſed noſtra debemus accipere. Prim⁹ em̄ menſis apđ illos eſt Aprilis: quartus Iuli⁹: Septim⁹ October: decim⁹ Ianuarius: in quibus etiam ieiunabāt. Preterea in q̇nto mēſe (q̇ eſt Auguſt⁹) q̄ fuerit ei⁹ cauſa ieiunij, Hiero. ſup zachariā exponit dicēs.

¶ Quare in ſupraſcriptis tēporib⁹ ieiunia lex imperauit.

Ieiuniū[c] quarti, et ieiuniū quinti, et ieiuniū ſeptimi, et ieiunium decimi, domui Iude ꝛ Hieruſalē in dies feſtos vertek ꝛ gaudium. Hoc loco[d] noſtrorū multi multa dixerunt[e], ꝛ inter ſe diſſonantia. Cogimur itaqꝫ ad Hebreos recurrere: et ſciētie veritatē de fonte[f] magis ꝙ̄ de riuulis[g] q̄rere[h]. † Ieiuniū quarti[i] menſis, qui apud latinos vocatur Iuli⁹, die. vij. ꝛ. x. eiuſdem mēſis illud arbitrantur: quando deſcendens Moyſes de monte Sina tabulas legis abiecerit[k] atqꝫ confregerit: et iuxta Hieremiam muri primum rupti ſunt ciuitatis[l]. In quinto vero menſe, qui apud nos appellatur Auguſtus: cum propter exploratores terre ſancte ſeditio orta eſſet in populo, iuſſi ſunt montem non aſcēdere: ſed per. xl. annos longis a terius ꝑuenit.

ij.ps.

c ¶ Ieiuniū q̄rti. Subaudik mēſis. et arg. ſumi poteſt ex hoc capi. ꝙ etiaz ea que moralia ſūt immutātur per eccleſiam hodie. Nā alijs temporibus celebrabātur olim hec ieiunia, alijs nunc.
Precepta etiā moralia ſunt ꝑ eccleſiā mutabilia.
zach. viij.
d ¶ Hoc loco. verba hiero.
e ¶ Dixerk. oſtēdendo cauſas conſtitutionis talis vł talis ieiunij.
f ¶ De fōte. Collige in dubijs ad rei originē recurrēdum: ꝛ plus magiſtro ꝙ̄ diſcipulis credendum: vt dixi diſt.ix. vt veterꝫ. et diſt.xx. de quib⁹. xxiiij.q.j. loquik.ſ. diſt.xij. preceptis. Argu. contra nunꝙ̄ ad rei originem recurrenduꝫ.ff. de leg. et ſe. cō. ꝛ ideo nā dicit lex ꝙ non de oibus que cōſtituta ſunt, reddi ratio pōt ꝛc.ff.tit. eo. non oim.
Magiſtro pl⁹ ꝙ̄ diſcipulis credendū eſt.
† Ex iſto tex. inferk ꝙ nūꝙ̄ magis cōſiderak accidētale. cōcor. l. ij.§.extra ctꝫ.ff.de orig.iu. et.l.j.§. beſtias. ff.de poſtulā.
g ¶ De riuulis. Argu. non valere ſumptū ſine originali.C.de edē.auk. ibi poſita. Arg.cōtra extra de fide inſ. ꝑuenit. Dicit alberic⁹ ꝙ ſi eſt trāſcriptū ꝑ manū tabellionis, valꝫ: ar.ff.đ admi.tu.chirographis. Azo dicit nō valere niſi per iudicē fiat trāſlatio: vt in auk. vt fratrū filij.§.illud.col.ix.C.de teſta.publicati. Io. Hec.q.determinak hodie ꝑ decre. quā habes ex. de fi. inſtru.c.vl. vbi đr ꝙ exēplata inſtrumēta aliq̄ iuſta cauſa auc̄te iudicis ſcripta eandē vim habēt cū autenticis ꝛ originalib⁹. B.
h ¶ Querere.ſ.diſt.ix.vt veterum.
i ¶ Quarti mēſis.ſ.ſm hebraicam computationem.
k ¶ Abiecerit. Cū inueniſſet iudeos cōflaſſe vitulū: vt xlv.di.diſciplina.j.de pe.di.ij.§.item opponitur.
l ¶ Ciuitatis. A Nabuchodonoſor q̄ cuz chaldeis ce=

pi t ciuitatē hieruſalem.xxiii.q.v.§.Fine.in fine.

a ¶ Omnes. Qui diffidere ceperūt: ſed cum Moyſes non diffideret, ⁊ eſſet maior.xx.annis: quare non intrauit terrā promiſſionis? rationē habes.xxiij.q.iiij.§.his omnibus. Et dic omnes, qui a.xx.an.⁊ ſupra exiuerunt de egypto.

neceſſitate ieiunare. Jo.de fan.

¶ Caſus. Dictum eſt.§.in ca.de ieiunio. ꝙ poſt Pentecoſten ieiunium quatuor temporū eſt celebrandū: modo vult hic Gra. oſtendere quare non ante: ſcilicet quia a paſcha reſurrectionis vſqꝫ ad Pentecoſten non indicuntur ieiunia ex neceſſitate.

ra ſancta circuire diſpendijs: vt (exceptis duobus Caleph, et Joſue) oēs[a] in ſolitudine caderent. Jn hoc menſe ⁊ a Nabuchodonoſor, et multa[b] poſt ſecula a Tito ⁊ Ueſpaſiano tēplū Hieroſolymis[c] incenſum eſt atqꝫ deſtructū: capta vrbs Bethel: ad quam multa millia confugerant Judeorum: aratum templū in ignominiā gētꝭ oppreſſe a Tito Annio Rufo. Jn ſeptimo vero (qui apd̄ nos appellatur October) occiſus eſt Godolias: ⁊ Jude trib9 ac Hieruſalem reliquie diſſipate ſunt. Menſe.x.qui apud nos Januarius dicitur, eo ꝙ ianua ſit anni atqꝫ principium: Ezechiel in captiuitate poſitus audiuit, et cunctus populus captiuorum, quinto menſe templū eſſe ſubuerſum: quod pleniſſime in eodem propheta cognoſcimus. Hoc igitur eſt omne[d] quod dicitur. Dies planctus ⁊ ieiuniorum quos hactenus habuiſtis in luctum, ſciatis vobis (quia cogitaui vt benefaciam Hieruſalē et domui Juda) in letitiam ⁊ gaudium ⁊ ſolennitates eſſe vertendos: ita dūtaxat, ſi veritatem diligatis ⁊ pacem. Juxta anagogē[e], quia tunc ieiunam9 quando ſpōſus aufertur a nobis, et non meremur ei9 habere p̄ſentiam; cum reuerſus fuerit ad nos dn̄s, et cogitauerit vt benefaciat nobis: omnis triſtitia vertetur in gaudiū: et fames[f] puſtina ſermonis dei, p̄ntia doctrinarū eius, ⁊ celeſtis panis ſaturitate compenſabitur.

Non autē videntur[g] ieiunia quarti menſis poſſe celebrari ante diē Pētecoſtes, a die em̄ dn̄ice reſurrectionis vſqꝫ in diē Pentecoſtes non indicuntur obſeruanda ieiunia[h]. Unde Ambro. in eiuſdē diei ſermone qui ſic incipit. ¶ De eodem.

Scire debet ſanctitas veſtra. Per hos quinquaginta dies nobis eſt iugis et ꝯtinuata feſtiuitas, ita vt hoc omni tēpore neqꝫ ad obſeruandum indicamus ieiunia, neqꝫ ad exorandum dn̄m genibus ſuccedamus[i]. ⁊.ī. Ad inſtar ergo dn̄ice reſurrectionis tota.l. dierum curricula celebrantur: et omnes iſti dies velut dominici reputātur. reſurrectio em̄ dn̄ica dies eſt. in dominica em̄ reſurgēs ſaluator reuerſus eſt ad homines: ⁊ poſt reſurrectionem tota quinquageſima[k] cū hominibus commoratus eſt. equalis ergo eorum[l] dierū neceſſarium eſt vt ſit feſtiuitas, quorū equalis eſt et ſanctitas. Nō ergo ieiunam9 in hac quinquageſima: q2 in his dieb9 nobiſcum dn̄s cōmoratus eſt.

¶ Jtem in apologia[m] dauid. Hūc numerum, quinquageſimū videlicet, leti celebramus, et poſt dn̄i paſſionem remiſſo culpe totius debito, chirogra-

Tit9 et Ueſpaſianus. iiij.re. xxiiij.

Dicle gi. i. habet in Joſepho. ſꝫ Gof.

hiſtoria ſm Iſi. i.j. lib. ety. dicit ab hiſtore: in grece qd̄ ē latine cognoſcere vl' videre. apd̄ veteres ei nullus ſcribebat hiſtoriā, niſi q̄ interfuiſſet. Alij dicūt ꝙ dicit ab hiſtorō grece qd̄ eſt geſticulatio .i. geſtuū rep̄ſentatio vn̄ ⁊ hiſtrio vocat geſticulator .i. aliorū geſtorū recitator ⁊ repreſentator. Archi.

b ¶ Multa. Sed quare inducit hoc de tito ⁊ veſpaſiano, cū ante p multa tēpora fuit illud ieiuniū cōſtitutū? ⁊ dicim9 ꝙ iſtud non facit ad propoſitū. vnde eſt argu. ꝙ quādoqꝫ aliqua inſeruntur decretis que non faciūt ad propoſitum principale: arg.§.proxi. diſtin. ꝙ die.x. cui initium.

c ¶ Hieroſolymꝭ. Legitur i pſalterio. Ut quid deus repuliſti. ꝙ hieruſalē capta eſt eo tēpore quo interfecerūt Jeſum chriſtū ſcꝫ in paſcha poſſumus dicere ꝙ tunc fuerit capta ſed illeſa conſeruata in ſe vſqꝫ ad auguſtū quando fuit accenſa ab iſmael qui iudeus erat: ⁊ a quibuſdam alijs.

d ¶ Hoc igit eſt omne. Jd eſt, hoc ſignat apud nos: nam apud grecos decimus inuenitur october: vt.§.diſt. xviij. propter.

e ¶ Anagogē. id eſt ſuperiorē ⁊ ſpiritualē vel moralē intellectū: nā ana ſupra: goge ducere: inde pedagog9 q̄ſi ductor. hoc modo exponit hic eſt enim quidam intellectus hiſtoricus allegoricus: moralis ſiue tropologicus: ⁊ anagogic9: ſicut diximus.§.diſt.xxxvij. vino. ſic hec vox hieruſalē hiſtorice ſignat ciuitatē illam terreſtrē: allegorice eccleſiā: moraliter animam fidelem: anagogice celeſtem hieruſalem. Moralis intellectus attendit que iuxta nos ſunt: allegoricus que intra nos: anagogicus que ſupra nos. hic ergo ponitur anagogicus pro allegorico.

f ¶ Et famem.ī.viij.q.j.audacter.

¶ Non autē. ꝙ hec eſt tertia pars huius diſtin. in qua dicitur ꝙ a paſcha vſqꝫ ad Pentecoſten nō debemus de

g ¶ Non autē videntur. Jmprobat quod dictū eſt.§. de ieiunijs.§.e.c. ſtatuim9.⁊.c. de ieiunio. in prin.

h ¶ Jeiunia.ī. de conſe. diſt.iij. rogationes. contra. So. licet ibi ieiunemus tribus diebus nihilominus tamen eſt ibi continuata feſtiuitas. Nam dicit lex ꝙ perennis eſt ſiue continuus fluuius licet quandoqꝫ exareſcat.ff. de flu.l.j.§.j.reſpon. Ul' dic cōſuetudinē ſequendā. xij. diſt. illa.

Scire debet. ¶ Caſ9. Docet Ambro. ꝙ.l. dies a paſcha reſurrectionis vſqꝫ ad Penteco. reputant velut dies reſurrectionis ⁊ dies dominici: quia reſurrectio die dn̄ica fuit: et p hos dies cū hoib9 ⁊ diſcipulis ſuis ſtetit: et ideo ſicut in reſurrectione gaudium eſt, et non ieiunam9: ſic et in his quinquaginta diebus gaudendum eſt, nec ieiunia ſunt indicenda: nec genua flectimus.

i ¶ Succedam9. Quia vnum genu ſuccedit alij. et ita factum notat.

k ¶ Quinquageſima. Si quadrageſimam diceret, melius dixiſſet: nam poſt.xl. dies aſcendit in celum. de conſe. diſt.v. ieiunium. ⁊ ſic ponitur totum pro parte. ſic.xxiiij.q.iiij. cum ſuperna. ſic ecōuerſo pars ponitur p toto xiiij.q.v. penale.

l ¶ Eorū. Arg. p oib9 vigilijs apl'orū ieiunādis, vl' pro nullis: qd̄ falſum eſt. eccleſia tn̄ romana cōſueuit in vigilijs oim ieiunare. ex̄ de obſer. ieiunio, conſiliū. niſi Joannis Philippi ⁊ Jacobi: vt ibi Lau.

m ¶ Jn apologia. i. ſermone excuſatorio de adulterio ſtolo.

quod dauid cōmiſit cum bethſabee. ab apo, qđ eſt re: et logos, quod eſt ſermo: quaſi reſponſio pro aliquo.
a ¶ Chirographo. i. peccato quo tenebamur diabolo obligati tanq̄ chirographo.
b ¶ Euacuato. Ut. C. de plus pe. l. vna. ⁊ eſt arg. q̄ cancellato inſtrumento liberatur debitor: † quod verum eſt niſi creditor probet contrariū. ff. de proba. ſi chirographum.
c ¶ Cātatur. j. de conſe. diſ. iij. ne q̄s. et cap. ieiunium.

mo ieiunauerunt, exceptis diebus dominicis.
g ¶ Relaxauerit, interdicendo ieiunia.
Utinam. ¶ Caſus. Lucinus queſiuit a Hieronymo an ſit peccatum ieiunare in. l. diebus poſt paſcha reſurrectionis: ⁊ in diebus dn̄icis. Et reſpondet q̄ nō. Et hoc probat exemplo Pauli et alioꝝ credentium qui in illis diebus ieiunauerunt: non tamē cogitur quis ieiunare: ſed vnaqueq̄ prouincia in ſenſu ſuo abūdat: ⁊ leges maiorū interpretatur.

phoq̄ [a] euacuato [b] ab omi nexu liberi ſuſcipimus aduenientem in nos gratiaꝫ ſpūſſancti. In die pentecoſtes vacant ieiunia: laus dicitur deo, et oratio ⁊ alleluia cātatur [c]. ¶ Neceſſario ergo eccleſia cōſtituit vt poſt diem pentecoſtes ieiunia celebrentur. Sed q̄ in illis. l. diebus ieiunandum eſſe negatur, ex obſeruantie [d] neceſſitate intelligitur. Unde in eiuſdē diei ſermone qui ſic incipit. ¶ De eodem.

Noſſe credo vos fr̄es: Non minore letitia celebramus diem pētecoſtes, q̄ꝫ diem ſanctū paſche celebrare curauimus. tunc em̄ (ſicut modo fecimus) ieiunauimus: ſabbato vigilias celebrauim⁹: orationibus pernoctantes [e] inſtitimus: vnde neceſſe eſt [f] vt ſimilem obſeruātiam ſimilis letitia ſubſequatur.

Obſeruantia vero ſimilis dicitur quo ad factum, non quo ad neceſſitatem.

Itē Iſidorus. ¶ De eodē.

Poſt paſcha auteꝫ vſq̄ꝫ ad pētecoſten, licet traditio eccleſiarū abſtinentie rigorem prandijs relaxauerit [g]: tamen ſi quis monachorū vel clericorum ieiunare cupit, nō ſunt prohibendi: quia et Antonius et paulus et ceteri patres antiqui etiā his dieb⁹ in eremo legūt abſtinuiſſe, neq̄ꝫ ſoluiſſe abſtinentiam, niſi tantum die dominico.

Item Hiero. ad Lucinum.

Utinā omni tēpore ieiunare poſſem⁹: qđ in actibus [h] apl'oꝝ diebus pentecoſtes et die dn̄ico apoſtolum paulū ⁊ cū eo credentes feciſſe legimus. Nec hoc dico q̄ feſtiuis diebus ieiunādum eſſe putē: ⁊ cōtextas [i]. l. diebus ferias ⁊ ſolēnitates auferā [k]: ſed vnaq̄q̄ꝫ prouincia abundet in ſuo [l] ſenſu: ⁊ precepta maiorū, leges apl'icas [m] arbitremur.

Item Pelagius papa Petro epiſcopo pontino.

¶ Sabbato magno poſt horā baptiſmi ep̄s valꝫ ordinari.

Dilectionis tue ſcripta ſuſcepimus. quibus ſignificas latinum eccleſie grumētine diaconem ad ep̄atum Marcellianenſis eccleſie ſiue cluſitane ab oīb⁹ fuiſſe electū: qđ iā ante hoc tēpus retuliſti ⁊ iuſſimus vt veniret [n]: credentes eos de perſona eiuſdeꝫ ab ep̄o [o] ſuo dimiſſorias accepiſ-

De hoc no. et de re num. ſa: ne. gl. et ſic. et et vel. pen. eccleſia. ij. in fine. Archi.
¶ Neceſſaria.
¶ Caſus. Eccleſia neceſſario inſtituit ieiunium poſt pentecoſten: ⁊ quod dicitur non eſſe ieiunandum in his. l. diebus, itelligitur ex neceſſitate: ꝺ facto tamen ieiunamus in vigilia pentecoſtes, ſicut in vigilia reſurrectionis. ⁊ ad hoc inducitur ſequens ca.
Uigilia pētecoſtes eſt neceſſario ieiunāda.
d ¶ Obſeruātie. Hic male dicit ⁊ in ſe. §. immo vigilia pentecoſtes neceſſario ieiunāda eſt: vt. j. ca. noſſe. et. ꝫ. ca. de ieiunio. non ob. ca. ſcire. q̄a pro vno die nec pl⁹ nec minus. † ſed q̄ ieiunari debeat hoc hꝫ eccleſie cōſuetudo generalis.
De cō ſe. di. ij. re vera et vide qđ dixi lxv. diſ. ca. j.
Noſſe credo. ¶ Caſ⁹. Docetur hic q̄ cū tanto gaudio celebrādus eſt dies pentecoſtes, q̄to dies reſurrectionis. Et hoc probat per ſimilem obſeruantiā: quia vigilia pentecoſtes celebratur ſicut vigilia reſurrectionis: vnde ſimilis obſeruantia ſimili debet gaudere letitia.
† Adde gloſ. con. co. l. l. de pupillo. §. memoriſſe. ff. de noui operis nū. et in. l. j. ff. de oꝑ. pſe. pu. a: ppi.
e ¶ Pernoctantes. per, totā noctē ſignificat. ff. de verbo. ſigni. vrbana. §. pernoctare.
f ¶ Neceſſe eſt. i. cōueniēs eſt † ſm̄ G. nā ꝯſiliū eſt. nō em̄ quicq̄d conſulitur, iuris neceſſitati ſubijcitur. de peni. diſt. vj. ca. j. in fi. ff. de iudi. non quicquid.
¶ Obſeruantia. ¶ Caſus. Similis obſeruantia eſt quo ad factū, ⁊ non quo ad neceſſitatē: conſuetudo tamen eccleſie preiudicat ei quod Gratianus dicit.
Poſt paſcha. ¶ Caſus. Queſitum fuit ab Iſidoro, vtrum monachi vel clerici vel laici poſſunt ieiunare a reſurrectione vſq̄ꝫ ad pentecoſten. qui reſpondet dicens q̄ licet eccleſia relaxet ieiunia et abſtinentie rigorem: ſi quis tamen vult ieiunare, poteſt ad inſtar Antonij et Pauli et ceteroꝝ patrum qui in his diebus in ere-

h ¶ In actibus. ꝫ. xxx. diſti. ſi quis tanq̄ꝫ. contra.
i ¶ Contextas. i. interſertas ſolēnitates: vel cōtextas id eſt iuges ⁊ cōtinuatas. ꝫ. e. ſcire.
k ¶ Auferā. Dicendo tunc eſſe ieiunandum.
l ¶ In ſuo. vt morē obſeruet in ieiunijs: ſicut dicit̄ de vigilia Bartholomei extra ꝺ obſer. ieiu. conſilium.
m ¶ Apoſtolicas. Cōſuetudo em̄ interpretatur legeꝫ. ff. de verbo. ſigni. anniculus.
Dilectionis. Hoc. c. inducitur ad oſtendendum varietatē cōputationis īter latinos et hebreos. Nam ſecūdum latinos quartus eſt menſis iuni⁹: ſecūdū hebreos iulius et ita facit ad propoſitum Gra.
¶ Caſus. Latinus diaconus eccleſie grumentine fuit electus ab oibus in ep̄m marcellianēſem: qđ negocium totū petrus pōtinus ep̄s pape ſignificauit. Reſcribit ergo pelagius q̄ iā iuſſerat latinū predictū romā venire: credens eum habere literas dimiſſorias a ſuo ep̄o, qđ ſi verū eſt, mittit petro vt faciat eū venire ad vrbē in ſabbato ſancto: quia ſi tunc non venerit, cogetur ſubſiſtere vſq̄ꝫ ad ieiunia quarti menſis. i. iunij.
n ¶ Ut veniret. quia forte ſuberat pape iſte epiſcopus nullo medio.
o ¶ Ab ep̄o. Argu. q̄ clericus alicuius epiſcopi in alia prouincia non debet eligi: nec ipſe debet conſentire niſi habeat literas dimiſſorias quibus abſoluatur ab obnoxietate ſui epiſcopi: argu. lxxv. diſtinc. florētinum archidiaconū. ⁊ diſt. lxxj. fraternitatē. Arg. cōtra: q̄. ſ. non exigatur conſenſus epi, inſti. de adopt. §. ſed ſi quis nepotis. De hoc dixi. ꝫ. lxj. di. §. ſed aliud.

a ¶ Ad quarti.§.lxxv.diſt.ca.ordinationes.

His temporibus. ¶ Caſus Oſtenſo quibus tēporibus ſint clerici ordinādi, nunc in hac.lxxvij.diſtin. oſtendit que vel quāta interſtitia temporum in ſingulis ordinibus ſint ſeruanda: ⁊ ſuper hoc triplex regula ſeruat. Nam alia ſeruatur i pueris qui per interſtitia promouent, que ſunt ī.ea.in ſingulis. et c.q̄cūq₃.alia i grādeuis, q̄ infra.vij. annū recipiunt ordines: vt.ī.ea.quicūq₃.alia in monachis: quia monachus ex diſpenſatione infra annum ꝓmouetur: laicus infra annum et dimidium: vt.ī.ead. monachus. et docet.j.cap.huius diſtinct.ꝙ gradatim dʒ fieri ordinatio.

b ¶ His tempori bus. Hic intitulatur.lxxvij. diſti. in qua tractat de interſtitijs temporū obſeruandis. Nota ergo ꝙ ſi q̄s ab infantia ſit mancipatus militie dericali, anno.vij.poteſt ordinari clericus, oſtiarius, lector, exorciſta: ⁊ ſic ſtabit vſq₃ ad annū.xij.exinde acolythus vſq₃ ad annum.xx. et poſtea in.xxj.ſubdiacon⁹. in.xxv.anno diaconus. in.xxxj. preſbyter.exīde poteſt eſſe epiſcopus: vt .ī.ea.in ſingulis.et ca.quicūq₃. xxviij. diſtin.de his.ſed ſi adultus velit ordinari, ſic poteſt fieri ordinatio vt per ſeptem annos recipiat ordines omnes: in duobus primis quatuor minores: in reliquis quinq₃ ordinef acolythus, ſubdiacon⁹, diaconus, preſbyter et epiſcopus ſi electus fuerit.ī.ea.quicūq₃.ſi autem ſecus factum fuerit, deponi debet.ī.e.diſtin.ſubdiaconus.ex generali tamen conſuetudine his omnibus capitulis derogatum eſt. vbi vero maior neceſſitas eccleſie incumbit, laicus per annum et dimidium, monachus vero per annum poteſt recipere omnes ordines: vt.ī.ea.ca.vlti.

Tēporū interſtitia ſunt in ordinib⁹ obſeruāda.

ſe. qđ ſi modo fecerunt, facite eum velociter ad vrbē Romā occurrere: vt ſi deus iuſſerit in ſabbato magno poſt horā baptiſmi ordinetur. Qz ſi ante memoratum diem non occurrerit, cogetur vſq₃ ad quarti[a] menſis ieiunia ſuſtinere.

¶ Diſtinctio.lxxvij.

His tpib⁹[b] ſʒ anacletuʒ et zepherinuʒ, gelaſiū et pelagium, epi, pbr̄i, diacones ſunt ordinandi. Metropolitan⁹ autē iuxta Leonem papā ex pbr̄is eiuſdem eccleſie vel ex diaconibus optimus ordinetur.

Ex monachis autē vel laicis nullus niſi ꝑ gradus ecclie dʒ ad ſūmū ſacerdotiū ꝑuenire. Unde Gelaſius papa.

¶ Nō niſi ꝑ diſtinctos grad⁹ quiſq₃ ad ſacerdotiū aſpiret.

Illud nos ſtatuentes vobis et oībus ſeruare mandam⁹, vt oēs ad eccl'iaſticos ordīes ſic accedāt ī eccl'ia qui ordinari merētur. i. ſi quis ep̄s eē mereē, ſit primū[c] oſtiarius: deīde lector: poſtea exorciſta: inde ſacreē acolythus: deinde vero ſubdiaconus: deinde diaconus: et poſtea preſbyter: exinde (ſi meretur) ep̄s conſecretur. Unde zozimus epiſcopus vrbis Rome ait.

¶ Que interualla tpis in ſingulis gradibus ſeruāda ſint.

In ſingulis gradib⁹ hec tpa ſunt obſeruanda: ſi ab infantia[d] eccleſiaſticis miniſterijs nomen[e] dederit, vt inter lectores ⁊ exorciſtas q̄nquennio[f] teneatur: exinde[g] acolythus vel ſubdiaconus[h] xiiij. annis[i] fiat: et ſic ad benedictionem diaconatus (ſi meretur) accedat: in quo ordine quiq₃ annis, ſi inculpate ſe geſſerit, adherere debebit. Exinde ſuffragantibus ſibi meritis ſtipendijs per tot gradus datis ꝓꝑie fidei documētis poterit ſacerdotiuʒ ꝓmereri: de quo loco (ſi cū exactior ad bonos mores vita ꝑduxerit) ſummum pontificatū[k] ſperare debebit. Defenſores[l] autem eccleſie etiam qui ex laicis[m] fiūt ſupradicta obſeruatiōe teneā tur, ſi meruerit eſſe in ordine[n] clericatus.

Itē Syrici⁹ pa. De eodem.

Quicunq₃ itaq₃ ſe vouerit obſequijs eccleſie a

tingat. Sʒ dic ꝙ hec dictio primū, ſequētia reſpicit: non ꝙ ſit prim⁹ ordo oſtiariat⁹, ſʒ p̄m⁹ eſt reſpectu ſeq̄ntiū.

In ſingulis. ¶ Caſus. zozimus docet hic tempora eſſe ſeruāda in ordinibus ſuſcipiendis: vt ſi ab infantia literas didicerit, a ſeptennio vſq₃ ad annos duodeci recipiat tres minores ordines, poſt annū.xij. fiat acolythus. in.xxj. ſubdiaconus fiat. poſt.xxv. diacon⁹. poſt.xxx. p̄ſbyter. deinde mereatur epiſcopus ordinari. Eadem interſtitia ſeruētur in defenſorib⁹.i. patronis eccleſie ſi voluerint ad clericatum promoueri.

d ¶ Si ab infantia.i.ſeptimo āno. C.de iure delibe.ſi infanti. Joan.

e ¶ Nomen. Ut ſcribaē in m̄ricula. l.diſt.cōtumaces.

f ¶ Quinquennio. poſt ſeptēniū. ī.e.c.ſubdiacon⁹.

g ¶ Exinde. poſt xij.annos cum voluerit.

h ¶ Uel ſubdiaconus. Uel pro id eſt. hoc probatur in ca.ſeq.arg.C.de ꝟbo.ſig.l.vlt.arg. eē de eo qui furti. ordines re.ca.ij.

i ¶ Xiiij. annis, cōputatis a tpe ſeptennij: hoc reſpicit qđ dicit de infātia.i.ſeptennio: et ita in.xxj.an. ſubdiaconus fiat.

i ¶ Xiiij. annis. Hec determinatio xiiij.annoꝝ nō reſpicit niſi tm̄ ſubdiaconatū. qđ ptʒ ex.c.ſeq. vbi dr̄ ꝙ ab acceſſu adoleſcētie vſq₃ ad.xx.annos fiat acolyth⁹ ⁊ ſubdiaconus: ſed in.xv.anno acolyth⁹, in.xxj.ſubdiacon⁹.

k ¶ Pontificatū.ī.de cōſe.diſt.v.de his vero.§.diſtinc.xviij.ſi ep̄s.et diſt.lix.ſi officia.

l ¶ Defenſores.i.aduocati caſtaldi.j.q.iij.ſaluator.

m ¶ Ex laicis.ī.di.lxxxix.indicatum.§. Sed hic iſti laici erant de foro eccleſie: ibi nō. ⁊ cōſtitui debent iſti quo ad temporalia, non quo ad ſpiritualia.xvj.q.vij.in nona.

n ¶ In ordine. contra. Nonne iſti ſunt grandeui, cum eis committatur adminiſtratio. ergo per.vij.annos tm̄ poſſunt aſcendere ad oēs ordines: vt.ī.ca.ꝓxi. quare ergo hic dicit ſupradicta obſeruatione? Rn̄. ideo vt gradatim oēs ordines recipiant ⁊ nullum pretermittāt: nec tamen per tanta interſtitia. vel hoc corrigitur. Jo.

Illud. ¶ Caſus. Si quis vult ad epiſcopatū aſcendere, debet gradatim ꝓmoueri: vt primo oſtiarius deinde lector ⁊c̄. qđ oportet per interſtitia tēpoꝝ fieri.

Pſalmiſtat⁹ eſt primus ordo.

c ¶ Primum.§.xxj.diſt.cleros.coī t a.§.diſt. xxxij. ſeriatim.cōtra.§.xliij.diſt.non oportet.j.contra.lix.diſt.ſi officia.contra. nam ibi colligitur ꝙ pſalmiſtatus ſit ordo primus: ſed melius colligitur eē de eta, ⁊ quali. cum contingat. Sʒ dic ꝙ hec dictio primū, ſequētia reſpicit: non ꝙ ſit prim⁹ ordo oſtiariat⁹, ſʒ p̄m⁹ eſt reſpectu ſeq̄ntiū.

Quicūq₃. ¶ Caſ⁹. h⁹.c. diuidiē i duas ptes. In pria ꝓſequiē de pueris: in ſcđa de grādeuis. In pma